

ΑΝΕΜΗ

Φύλλο 16 / Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2020

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΛΑΓΚΑΔΑΣ «Η ΚΥΔΙΑΝΤΑ»
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΞΕΝΕΙ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ

Ένας περίεργος Σεπτέμβρης

Γράφει ο **Μανώλης Κάλλας**

Σεπτέμβρης ο μήνας των σχολείων και της οριοθέτησης των παιδικών χρόνων. Σάκες, τετράδια, μολύβια, γομολάστιχες, βιβλία, φορουδιάσματα με μπλε χάρτινες κόλες, μνήμες παιδικών χρόνων.

Σεπτέμβρης του 2020. Ένας καθολικός φόβος παραλύει τα πάντα. Ο κορωνοϊός κρατάει το δρεπάνι του χάρου, το ξανεμίζει επί των κεφαλών μας και θερίζει. Θερίζει ανάσες, γέλια, μορφασμούς, κοινωνικότητα, αθωότητα, παιδικότητα.

Μάσκες παντού. Χείλη αγέλαστα, στόμα, ρουθούνια, μύτη ταπωμένα με το πανί. Πάνινες ανάσες. Όχι μυρωδιές των χρυσαυθών του φθινοπώρου. Μυρωδιές αντισηπτικών και φορμόλης. Πρόσωπα και ψυχές ερμητικά κλειστά.

Να κρατάς αποστάσεις. Αποστάσεις που αναιρούν την αθωότητα της παιδικότητας. Να αποφεύγεις τον συγχρωτισμό.

Να μη βλέπεις, να μη μιλάς με άνθρωπο. Τηλεργασία, τηλεμάθημα, τηλεπίσκεψη, τηλεπαφή, τηλεσχέσεις, τηλεζωή.

Καταληψίες. Καταστολές. Μαθητές με κοντά παντελονάκια και έφηβοι στο αυτόφωρο. Δαιμονοποίηση των πλατειών. Στις πλατείες και στους δημόσιους χώρους η πολιτεία, με τα όργανα της, προσπαθεί να συνετίσει-επιβληθεί στους αμούστακους.

Υπέρογκα πρόστιμα θεσμοθετούνται για τους παραβάτες της «ατομικής ευθύνης». Κεκτημένα χρόνων και χρόνων καταρρέουν ευκαιρίας δοθείσης.

Και σαν να μην έφθαναν όλα αυτά, το τούρκικο Ορούτς-Ρείς παίζει εκείνο το παλιό λαγκαδούσικο παιχνίδι «πατώ στο χωματσάκι σου και δε με πιάνεις»

Βοήθα καλέ μου να διαβούμε τούτον τον αγύρευτο Σεπτέμβρη.

Συλλογικά

Λαγκαδογνωμόνιο

Απόψεις...

...και όψεις

Στο κόκκινο

Λαγκαδούσικα.gr

Λόγια του αιγιαλού

Η Λαγκάδα στον τοίχο

Σε άπταιστα κυδιαντούσικα

Η παλιά μας πόλη

Λογο...τεχνήματα

Τα Λαγκαδουσακία

Ψυχαγωγία

Ανεμομαγειρέματα

Παράρτημα

Αποστολή ύλης:

➤ matapostoli@hotmail.gr

➤ panagrel@yahoo.gr

Τα ενυπόγραφα άρθρα
δεν εκφράζουν απαραίτητα
τις απόψεις της Σ.Ε.

ΓΙΝΕ ΚΙ ΕΣΥ ΜΕΛΟΣ

του Π.Σ. Λαγκάδας
«Η Κυδιάντα»

Η εγγραφή κοστίζει 5 €

Συλλογικά

- Στις 25 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε η 13η αιμοδοσία του Πολιτιστικού Συλλόγου Λαγκάδας σε συνεργασία με το τμήμα Αιμοδοσίας του Νοσοκομείου της Χίου. Εικοσιπέντε φιάλες μαζεύτηκαν, από τις οποίες οι 22 ήταν από συγχωριανούς και φίλους και οι 3 από τα φανταράκια. Για μια ακόμα φορά να ευχηθούμε να είναι αχρείαστες, αλλά είναι παρηγοριά να ξέρουμε ότι ο Πολιτιστικός Σύλλογος είναι εδώ για όλους.

- Η παράσταση «Το χρήμα στο λαιμό σας» παρουσιάστηκε στο Πιτύος στις 21 Αυγούστου. Ευχαριστούμε θερμά τον Πολιτιστικό Σύλλογο του χωριού για την πρόσκληση και τη φιλοξενία.

- «Εν Λαγκάδα» συνεχίστηκαν τα ωραία, με την παρουσίαση του ομότιτλου βιβλίου της Βίκυς Γεωργούλη από τις Εκδόσεις Θίνες στις 27/8 και τη θεατρική του απόδοση, σε σκηνοθεσία Μαρκέλλας Γεωργαλά και τις Λεμονιά Νικολάου, Κατερίνα Μαυρέλου και τον Στρατή Αργουρούδη επί σκηνής. Έτσι αποχαιρετίσαμε το καλοκαίρι που πέρασε, με τρεις συνεχόμενες παραστάσεις και *«Γράμματα, γραμμένα με πόνο ψυχής, με χαρές και αγωνίες, αγάπες κι έρωτες, έγνοιες και νέα απ' το χωριό και τα λιμάνια, ταξίδευαν στις θάλασσες όλου του κόσμου. "Συγκεντρωθείτε δια την αλληλογραφίαν», εφώναζε ο ταχυδρόμος», και τα σκαλιά της κοινότητας γέμιζαν από γυναίκες, παιδιά και μανάδες ναυτικών. Κάθε μέρα, ένα χωριό περίμενε είδηση κι ένα πλήρωμα τον ατζέντη να φέρει τα γράμματα στο βαπόρι.»*

- Η θεατρική παράσταση «Εν Λαγκάδα» παρουσιάστηκε και στη Συκιάδα στις 14/9 και στην Καλλιμασιά στις 14/10. Ευχαριστούμε για την πρόσκληση τον Πολιτιστικό Σύλλογο Συκιάδας και τον «Όμηρο» Καλλιμασιάς, καθώς και το κοινό για τη μεγάλη αποδοχή.

Πρόγραμμα χειμερινών εργαστηρίων Π. Σ. Λαγκαδάς «Η Κυδωνία»

Δευτέρα 5.30 – 6.30:

Γυμναστική

Τρίτη 6.30 – 7.30:

Πλέξιμο

Τετάρτη 6.30 – 9.30:

Θέατρο

Πέμπτη 7.00 – 8.00:

Χορωδία

Παρασκευή 7.00 – 9.00:

Χορός

Σάββατο 5.30 – 7.00:

Καλλιτεχνικά

Ένα βήμα παραπέρα

Καρπούς απέδωσαν οι λιγοστές - λόγω των απαγορεύσεων - εκδηλώσεις του καλοκαιριού, χάρη στην εθελοντική συνεισφορά και τη στήριξη του κόσμου, που από την αρχή πίστεψε στο όραμα του Χώρου Μνήμης Λαγκαδούσικης Ναυτοσύνης. Έτσι καταφέραμε να συλλέξουμε το ποσό που

απαιτούταν για την εξωτερική θωράκιση του κτιρίου. Ήδη ξεκίνησε το σοβάτισμα των εξωτερικών τοίχων, το οποίο να σημειωθεί ότι ήταν μονόδρομος, σύμφωνα με τις υποδείξεις των αρμοδίων. Επόμενος στόχος, και ακόμα πιο δύσκολος, οι παρεμβάσεις στο εσωτερικό. Ωστόσο, αν εξακολουθήσουμε να πιστεύουμε σ' αυτό το μνημειώδες έργο για τον τόπο μας, ο στόχος θα επιτευχθεί.

Το Ναυτικό Μουσείο αρχίζει να παίρνει σάρκα! Για τα οστά δε φτάνουν τα λεφτά. Η προσπάθεια εντείνεται. Όλων πλην Λακε δαιμονίων...

«Εν Λαγκάδα» και «Το χρήμα στο λαιμό σας». Πανδαισία θεατρο-επιμορφωτικής τερψιγονίας, με πολυπληθές μασκοφόρο... αποστασοποιημένο κοινό που κατά κανόνα ενθουσιάστηκε, συγκινήθηκε και εν πολλοίς ενσωμάτωσε μηνύματα. Η ομότιμη ομάδα μπολιάστηκε με αρκετά νέα πολυταλαντούχα μέλη που ονειρεύονται Ομήρεια και Καστρομηνάδες. Κομπάρσοι σε ρόλους πρωταγωνιστικούς, παλιάτσοι έξω απ' τ' αυγό, ναυτόπαιδα στην τιμονιέρα, γαλαζοαίματοιπραματευτάδες, παρασημοφορεμένοι πορτιέρηδες. Σε κάθε περίπτωση ο ειδυλλιακός Αι-Γιώργης και το καλλισίμεντο γηπεδάκι αλώθηκαν για τα καλά από την Κυδιαντούσικη αγωνιστική και καλλιτεχνική πρωτοπορία. Και οι έσχατοι έσονται πρώτοι.

Όλα τα τμήματα εργαστηρίων ξεκίνησαν με ενθουσιασμό τη νέα σχολική χρονιά, τηρώντας όλα τα πρωτόκολλα ευλαβικά. Δεν έλλειψαν βέβαια κάποιες δυσκολίες εφαρμογής του μέτρου της μάσκας για τις όμορφες, τους μουστακαλήδες, τους καλλίφωνους και τους δυοπτροφόρους. Θαυμάσια ευκαιρία για τα πιο ώριμα μέλη των εργαστηρίων να υποκαταστήσουν τις φυσικές οδοντοστοιχίες τους.

Η φετινή αντιφασιστική ελληνική επέτειος μας βρίσκει με μία επιπλέον νίκη χαρακωμάτων. Ο λαός απέστειλε σε ...φυλασσόμενους χώρους για σωφρονισμό ευάριθμο τμήμα πατριωτών παραβατών του ποινικού μόνο κώδικα. Ζορίζομαι να συνεχίσω μονάχος. Παραθέτω το:

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΠΟΛΕΜΟΥ

του Μπέρτολτ Μπρεχτ

Αν δε νοιαστούν οι ταπεινοί γι' αυτό που είναι ταπεινό, ποτέ δε θα υψωθούν.

Το ημερολόγιο δε δείχνει ακόμα την ημέρα. Όλοι οι μήνες, όλες οι ημέρες είναι ανοιχτές. Κάποια απ' αυτές θα σφραγιστεί μ' ένα σταυρό.

Οι εργάτες φωνάζουν για ψωμί. Οι έμποροι φωνάζουν γι' αγορές. Οι άνεργοι πεινούσαν. Τώρα πεινάνε κι όσοι εργάζονται.

Αυτοί που αρπάνε το φαΐ απ' το τραπέζι κηρύχνουν τη λιτότητα. Αυτοί που παίρνουν όλα τα δοσήματα ζητάνε θυσίες. Οι χορτάτοι μιλάνε στους πεινασμένους για τις μεγάλες εποχές που θα 'ρθουν, αυτοί που τη χώρα σέρνουνε στην άβυσσο. Λες πως είναι τέχνη να κυβερνάς το λαό. Είναι πολύ δύσκολη για τους ανθρώπους του λαού.

Αυτοί που βρίσκονται ψηλά λένε πόλεμος και ειρήνη είναι δυο πράγματα ολότελα διαφορετικά. Όμως η ειρήνη τους και ο πόλεμός τους μοιάζουν, όπως ο άνεμος με τη θύελλα. Ο πόλεμος γεννιέται απ' την ειρήνη τους, καθώς ο γιος από τη μάνα. Έχει τα δικά της απαίσια χαρακτηριστικά. Ο πόλεμός τους σκοτώνει ό,τι άφησε όρθιο η ειρήνη τους.

Δημήτρης Παππάς

ΑΓΝΟΕΙΤΑΙ η ευωδία

- ✓ Παρίσι δεν είμαστε να βγάζουμε αρώματα
- ✓ Ούτε Εύοσμο λένε το χωριό μας για να 'χουμε ιδιαίτερες απαιτήσεις
- ✓ Αλλά η δυσωδία στην παραλία έχει γίνει σήμα κατατεθέν για τη Λαγκάδα

**Αυτή η κολόνια δεν είναι τωρινή, κρατάει χρόνια,
απλά στους παράλιους πέφτει πολύ βαριά**

Λόγια στενάχωρα

του *Ε. Σ. Αργυρούδη*

Το βιβλίο «Εν Λαγκάδα» ξύπνησε μνήμες, έξυσε πληγές που επιφανειακά είχαμε επουλώσει, ξαναζήσαμε στιγμές από το παρελθόν μας. Τα τραύματα της ψυχής μας δεν γιατρεύονται ποτέ, απλώς εμείς για να προχωρήσουμε καμωνόμαστε ότι τα ξεπερνούμε. Μικρός άκουγα τις ιστορίες που έλεγε ο πατέρας μου για το χαμό του καϊκιού της οικογένειας από νάρκη. Δεν καταλάβαινα πολλά και τι επιπτώσεις είχαν, το θεωρούσα φυσικό να βλέπω μαυροφορεμένες τις αδελφές και τις ξαδέλφες του παππού μου που τον επισκέπτονταν στο σπίτι καθημερινά, αφού τότε στην πλειοψηφία όλες οι μεγάλες γυναίκες φορούσαν μαύρα. Το πρώτο σοκ το έπαθα έφηβος όταν ακούστηκε στο χωριό το ναυάγιο του «ΑΧΙΛΛΕΑ», θείος και ανιψιός μαζί, ο ανιψιός ήταν λίγο μεγαλύτερος από εμένα, δεν μπορούσα να το χωνέψω ότι χάθηκε, τον έβλεπα στον ύπνο μου, έλεγε ότι είναι καλά και θα γυρίσει στο χωριό.

Τα χρόνια πέρασαν, αποφάσισα να ακολουθήσω το επάγγελμα του ναυτικού, έκανα τρία χρόνια θαλάσσια υπηρεσία σε τρία μπάρκα και πήγα να καταταγώ στο πολεμικό ναυτικό και να δώσω εξετάσεις για το δίπλωμα του ανθυποπλοίαρχου. Έμεινα σε ένα διάσημο σπίτι στην Αγια-Σοφιά στα Μανιάτικα, ήταν διάσημο γιατί από εκεί είχε περάσει όλη η νιότη του χωριού που πήγαινε στο ναυτικό. Εκείνη την εποχή (1981 - 82) έμενα με άλλους τέσσερις φίλους χωριανούς, τον Θοδωρή, τον Ηλία, τον Κωστή και τον Γιώργη. Ο πρώτος που απολύθηκε τότε ήταν ο Θοδωρής, φίλος από την γειτονιά μου, μετά από δύο μήνες μπάρκάρισε μαζί με τον Γιάννη, άλλο αδελφικό φίλο από τη γειτονιά, τα σπίτια και των τριών μας βρίσκονταν σε απόσταση λιγότερη των εκατό μέτρων. Όταν ανέβηκαν στον Πειραιά ήρθαν απ' το σπίτι να με αποχαιρετήσουν, ήταν χαρούμενοι που κατάφεραν να πάνε στο ίδιο καράβι, ο ένας ανθυποπλοίαρχος, ο άλλος μάγειρας. Το μυαλό μου έχει σταματήσει στην εικόνα τους με τη χαρακτηριστική κίνηση των χεριών τους που με αποχαιρετούσαν φεύγοντας. Η μοίρα τα έφερε μετά από λίγους μήνες να χαθεί ο πρώτος στη Νότιο Αφρική και δεκαοκτώ χρόνια αργότερα ο δεύτερος στο Μεξικό. Ο χαμός των παιδικών φίλων είναι πιο επώδυνος γιατί μας θυμίζει ένα κομμάτι της ζωής μας, μια περίοδο αυθορμητισμού και αγνών συναισθημάτων, δεν έχει σημασία αν χάσαμε τον φίλο στο βαπόρι, στο βουνό ή στο κρεβάτι του πόνου. ο πόνος της απώλειας είναι ίδιος, σημαδεύει την ψυχή μας ανεξίτηλα. Δεν μπορούσαμε να φανταστούμε εκεί στο καμαράκι στα Μανιάτικα τι άσχημο παιγνίδι θα μας έπαιζε η μοίρα, από πέντε να έχουμε μείνει δύο, κανείς δεν ξέρει τι του επιφυλάσσει το αύριο, όμως αν σκεφτεί ότι η επόμενη ημέρα **δεν** είναι δεδομένη, ίσως αναθεωρήσει και τον τρόπο σκέψης του και την συμπεριφορά του προς τους συνανθρώπους του.

Υ.Γ. Αναφέρομαι στους χαμένους μου φίλους ελπίζοντας έστω και για λίγο να τους ξαναδώσω υπόσταση και ζωή μέσα από την σκέψη σας.

Το τέλος του ρομαντισμού

της Ευγενίας Μουρατίδου

Μου φαίνεται παράξενο που έφτασα σε ηλικία ώστε να λέω «εμείς οι παλαιότεροι». Και ναι, εμείς οι παλαιότεροι γεννηθήκαμε σε ένα παραδεισένιο χωριό. Δεν θα ισχυριστώ ότι όλα ήταν τέλεια τότε. Αλλά είχαμε έναν κάμπο ελεύθερο με καθαρά χαντάκια, με τα μονοπάτια του και τις μεσαριές του. Το Γλυφό σωστό στολίδι και γρίφο για τους ξένους, οι οποίοι αναρωτιούνταν αν είναι ποτάμι ή θάλασσα αυτός ο υδροβιότοπος με τις καλαμιές. Τον στόλιζαν αγριοκλήματα, τζιτζιφιές, κολιτζάνες, βασινιές που οι άκρες τους ακουμπούσαν στο νερό αλλά, ο πανύψηλος φοίνικας και το ψαθί έδιναν άλλον αέρα στο τοπίο, έναν αέρα πιο ρομαντικό, πιο εξωτικό. Γαριδούλες και κεφαλόπουλα κολυμπούσαν στα ρηχά και αρκούσε μια απόχη για να κερδίσεις ένα καλό μεζέ. Τα πέτρινα σπίτια και η σκάλα του μπαρμπα-Λαμπρινού στόλιζαν την βορινή πλευρά του, ενώ καμάρι της νοτινής πλευράς ήταν το πέτρινο ξωκλήσι της Αγια-Ερήνης με το σπιτάκι στον αύλιο χώρο. Αξίζει να θυμηθούμε ότι αυτά τα δύο, αν και αποτέλεσαν σημεία τριβής με κοντινό δήμο, μετά από πολλές προσπάθειες του τότε κοινοτάρχη, αποδόθηκε η κυριότητά τους στο χωριό μας.

Πιο πέρα ο Άγιος Γιώργης που δεν θυμάμαι να λειτουργήθηκε ποτέ από τότε που γεννήθηκα και το περιβόητο Λούκι που χρειάζονταν επιδεξιότητα - «μαγκιά» το έλεγαν αυτό οι ίδιοι οι βαρκάρηδες - για να το περάσεις, ακόμα κι αν είχες μάτια. Μόνο ο τυφλός ψαράς, ο Γιάννης ο Κουκούμιαλος, το πέρναγε χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία. Είχαμε κι έναν Καρυδά με πεντακάθαρα νερά που το καλοκαίρι γέμιζε από κόσμο. Κάθε γειτονιά είχε το δικό της στέκι, τη δικιά της πέτρα. Μαμάδες, παιδάκια, νεαροί με τις βάρκες, πειράγματα, πετροβολήματα από τις μανάδες, συμπλήρωναν το καλοκαιρινό σκηνικό. Το λιμάνι μας με τις ρηχοπατιές του και τα καΐκια του, τα καφενεδάκια του με τα τραπεζάκια σύρριζα στο κύμα, τα ζωντανά να περνούν πρωί και βράδυ ανάμεσά τους και να κουβαλιέται κόσμος και κοσμάκης από την πόλη για να δει το θέαμα.

Στη βορινή πλευρά του χωριού δεσπόζει το επιβλητικό κτίριο του Δημοτικού Σχολείου, με το τεράστιο πετρόχτιστο ντουβάρι του. Πίσω του το δασύλλιο με πεύκα και κυπαρίσσια. Μπροστά, στη μεγάλη αυλή κήπος με λουλούδια και μεγάλους ευκαλύπτους. Η ράχη του βουνού που είναι χτισμένο το Σχολείο μας χαμηλώνει και εκεί που ανταμώνει και φιλά το κύμα, στέκει ο φάρος, «Το Φαναράκι» μας. Εκεί και το πέτρινο κτίσμα του Τελωνείου της Λαγκάδας, ένας ιστορικός χώρος, ένας χώρος μνήμης. Στο σημείο αυτό έγινε μάχη μεταξύ Γερμανών και Ιερολοχιτών, με ένα νεκρό Γερμανό στρατιώτη στην περίοδο της Γερμανικής Κατοχής.

Δύο μικρά δάση φυτεμένα με αγάπη από τους γονείς μας έκρυσαν το γκρίζο της πέτρας και στεφάνωσαν τον μικρό μας παράδεισο. Αληθινός πίνακας ζωγραφικής, που από ότι φαίνεται δεν εκτιμήθηκε όπως έπρεπε από όλους, αλλά μόνο από τους αθεράπευτα ρομαντικούς.

Η πρόοδος κτύπησε την πόρτα μας. Κάποιοι ονειρεύτηκαν ένα λιμάνι «σαν τον Πειραιά» που λέει και το τραγούδι. Ο Γλυφός, το στολίδι μας, από υδροβιότοπος έγινε κανάλι με βρώμικο νερό, δίχως τις γαριδούλες, μόνο παχουλά κεφαλόπουλα βόσκουν στο βούρκο του. Το ξωκλήσι της Αγια-Ερήνης και το σπιτάκι, πετρόχτιστα και τα δύο, ενώ στέκονταν αιώνες τώρα ακλόνητα και αλώβητα από τους καιρούς, αντί να σκληρωθούν, να αναδειχτεί η ομορφιά τους, σοβαντίστηκαν. Το Σχολείο μας απογυμνώθηκε από κήπους και δέντρα κι ο πέτρινος τοίχος γκρεμίστηκε για να γίνει τσιμεντένιος και πιο ανθεκτικός (σε τι;), όπως λεν οι ειδικοί.

Ο κάμπος γέμισε συρματοπλέγματα, ώστε να μην μπορείς να βρεις διέξοδο ακόμα κι αν στο διάβα σου συναντήσεις φίδι. Έξοδος για φωτιά δεν το συζητώ, ανύπαρκτη εντελώς. Τα χαντάκια κανείς από τους ενδιαφερόμενους δεν τα καθαρίζει είτε γιατί γέρασαν οι άνθρωποι είτε γιατί έφυγαν για πάντα από τη ματαιότητα αυτού του κόσμου. Θα ρωτήσετε βέβαια προς τι λοιπόν τα συρματοπλέγματα αφού δεν νοιάζονται για τη γη τους; Αναπάντητο θα μείνει το ερώτημα.

Πυροπροστασία στα δασάκια μας δεν υπάρχει. Το καλοκαίρι κινδύνεψε ο Καρυδάς. Τα σπίτια που γειτονεύουν με το δασάκι στους Τσούμπους κινδυνεύουν από την έλλειψη στοιχειώδους προστασίας.

Κι ο Καρυδάς, τι απέγινε; Φυσικά και δεν έφυγε από εκεί. Έμεινε μόνος και παραπονεμένος αφού ορισμένοι δεν υπολόγισαν όσο έπρεπε την αξία του χάριν του κέρδους.

Το λιμάνι μας; Α, αυτό έγινε πράγματι πόλος έλξης για κότερα πλουσίων!

Αναρωτιέμαι αν έχει μείνει ακόμα τίποτα για χάλασμα ή τα διορθώσαμε όλα, προς το καλύτερο φυσικά, για το καλό το δικό μας και των απογόνων μας!

Ο Γλυφός, όπως τον γνώρισα

Σεισμός και καταποντισμός

της *Ματρώνας Αποστολίδη*

Το ζήσαμε κι αυτό, για το εφτάρι λέω που μας πήγε και μας έφερε. Ευτυχώς το νησί μας μετράει μόνο υλικές ζημιές, σε αντίθεση με τη Σμύρνη, όπου ακόμα ο κύκλος των θυμάτων δεν έχει κλείσει, και φυσικά τη γειτονική μας Σάμο. Δυο νεκρά παιδιά και δυο βαριά τραυματισμένοι είναι ο απολογισμός σε Βαθύ και Καρλόβασι, όλοι τους από πτώσεις τοίχων.

Ατυχή συγκυρία λέμε, να περνάς κάτω από ετοιμόρροπα πετροντούβαρα την ώρα που η γη βρυχάται, ωστόσο αν το καλοσκεφτεί κανείς δεν είναι μόνο ατυχία, είναι και αμέλεια. Το ζούμε κι εμείς καθημερινά στο διάβα μας μέσα στο χωριό μας, όπου καρδιοχτυπάμε όταν περνάμε από συγκεκριμένα σημεία. Πλήθος τα ετοιμόρροπα, παλιά, πέτρινα ή τούβλινα σπίτια, τα οποία ναι μεν θα μπορούσαν να αποτελούν στολίδια και όχι εστίες κινδύνου, εφόσον οι ιδιοκτήτες τους είχαν τη δυνατότητα να τα επισκευάσουν και να τα αναπαλαιώσουν. Πλήθος οι δυσκολίες και από το δήμο να παρέμβει. Έτσι απομένουν να στέκονται λαβωμένα, έτοιμα να σωριαστούν σε κάθε περίπτωση - είτε αυτή προέρχεται από τα έγκατα της γης είτε εξ ουρανού, με τις καταρακτώδεις βροχές. Και παρότι ξέρουμε ποιους βαραίνει η ευθύνη και πώς αυτή θα πρέπει να μετατοπίζεται σε περίπτωση αδυναμίας, δε μιλάμε. Δύσκολες εποχές, δύσκολες αποφάσεις, τι να πει κανείς. Θα έχουμε όμως πολλά να λέμε όταν έρθουν στα κεφάλια μας, μόνο που τότε δυστυχώς θα είναι αργά.

^ο Οι φωτογραφίες είναι από το αρχείο του «Αστραπάρη» για τις ζημιές στη νότια Χίο.

Παίζοντας και μαθαίνοντας

της Βασούλας Ν. Αποστολίδη

Εδώ και τέσσερις περίπου δεκαετίες τα παιδιά μας έχουν συνδέσει την ψυχαγωγία τους με το γηπεδάκι του μπάσκετ της Αγίας Ειρήνης που αποτελεί σημείο συνάντησης, κοινό στέκι, χώρο άθλησης μπάσκετ, ενίοτε και... ποδοσφαίρου.

Γέλια, φωνές, πλάκες και κυνηγητό δίνουν ζωή στο χώρο, με τους γείτονες κάποιες φορές να ωρύονται (όχι άδικα), αφού χάνουν τον ύπνο τους λόγω της φασαρίας. Δυο μεγάλες μπασκέτες έδιναν την ευκαιρία σε "ανερχόμενους αστέρες" να ξεδιπλώσουν το ταλέντο τους, αν και ορισμένες φορές από υπερβάλλοντα ζήλο η μπάλα προσγειωνόταν σε γειτονικό κοτέτσι. Τότε ο "επίδοξος σουτέρ" ήταν υποχρεωμένος να τη μαζέψει, αναστατώνοντας τις ανυποψίαστες κότες, και να την επαναφέρει στον αγωνιστικό χώρο. Όμορφες, ξεχωριστές στιγμές με μοναδική ανεμελιά όχι μόνο για τα παιδιά αλλά και για τις manάδες που είχαν το κεφάλι τους ήσυχο όταν έβλεπαν τους προβολείς του μπάσκετ να φεγγοβολούν μες τη νύχτα. Όποια αναζητούσε το παιδί της, ήξερε πού θα το βρει.

Ωστόσο, ένα τραγικό περιστατικό έφερε στο προσκήνιο το θέμα της ασφάλειας των παιδιών. Όλες οι ερασιτεχνικού τύπου μπασκέτες ξηλώθηκαν κι έτσι έχουν περάσει δυο χρόνια "μπασκετικής απραξίας" για τους μικρούς και μεγάλους θαμώνες της Αγίας Ειρήνης. Συχνά τις αναπολούν κι ελπίζουν στην ασφαλή επανατοποθέτησή τους. Δύσκολες εποχές, άσχημες συγκυρίες που κάνουν όλα τα προβλήματα να μοιάζουν δυσεπίλυτα. Άραγε θα δούμε σύντομα το γηπεδάκι στην αρχική του κατάσταση; Θα εξακολουθήσει να αποτελεί ένα ζωντανό κομμάτι του χωριού μας;

Ίσως ο χώρος μνήμης της Λαγκαδούσικης Ναυτοσύνης στην ίδια περιοχή έρθει να μας θυμίσει πως η Αγία Ειρήνη δεν θα χάσει την πολιτιστική της αξία. Θα φέρει κοντά διαφορετικές γενιές, αφού θα ρίξει άγκυρα σε ένα λιμάνι που οι φουρτούνες δεν το αγγίζουν γιατί οι δεσμοί είναι τόσο γεροί σαν караβίσιοι κόμπτοι από άξια ναυτικά χέρια.

Καλότυχη Μυροβόλος Πατρίδα

από τον Μιχάλη Καριάμη

Οι μέρες, οι ώρες και οι στιγμές που ζει η ανθρωπότητα είναι κρίσιμες και δραματικές. Η καθημερινότητα μας είναι πλέον αποκλειστικά συνδεδεμένη με την πρωτοφανή δολοφονική μάστιγα που ακούει στο όνομα Κορωνοϊός, Covid-19. Επί 24ώρου βάσεως το μόνο «νέο» που ακούμε και βλέπουμε από τα εγχώρια και διεθνή ΜΜΕ δεν είναι τίποτα άλλο από το τι είναι η νέα κατάρρα, σε τι γεωγραφική έκταση έχει εξαπλωθεί η φονική πανδημία, πόσα είναι τα νέα κρούσματα και τα συνολικά θύματα της, τρόπους και μέσα περιορισμού και προφύλαξης, διαγγέλματα και παραινήσεις για να ακολουθήσουμε την Μοναδική, σίγουρη οδηγία του «ΜΕΝΟΥΜΕ ΣΠΙΤΙ» και της ατομικής ευθύνης.

Δεν θα μπω στην θεωρία «συνωμοτικών ειδήσεων», πώς ο Αρμαγεδδών που μας χτυπά είναι φτιαχτός. Πως μοναδικός σκοπός, του ακήρυχτου πόλεμου είναι, να μειωθεί ο πληθυσμός του δύσμοιρου πλανήτη μας! Η «Συνωμοσιολογία» δίνει και παίρνει. Φθάσαμε στο σημείο να ακούμε εκπρόσωπο υπουργείου εξωτερικών μεγάλου κράτους να καταγγέλλει και να προσδιορίζει πως μια συγκεκριμένη χώρα είναι υπεύθυνη για αυτό το κακό. Τον πλανητάρχη να χαρακτηρίζει «Κινέζικο Ιό» τη σύγχρονη πληγή του Φαραώ. Για τους ψαγμένους βέβαια υπάρχουν τα Ellinika Hoaxes, όπου μπορούν να ελέγχουν την αλήθεια και την ορθότητα των όσων ανεξέλεγκτα βομβαρδίζουν τα μυαλά μας.

Σήμερα παίρνω το θάρρος και αναφέρομαι σε δυο αξιοσέβαστες κυρίες που επιτελούν ένα Θεάρεστο έργο, έλκουν την καταγωγή τους από την Καλομάνα Λαγκάδα της Χίου και ακούν και οι δυο τους στο όνομα Βασιλική. Η μια, η κ. Βασιλεία Φερεντίνου – Παππά, ζει μόνιμα στην Βοστώνη των Η.Π.Α. Τεράστιο το έργο αγάπης και προσφοράς που επιτελεί. Εκατοντάδες τα Ελληνόπουλα που με δικές της ενέργειες νοσηλευτήκαν. Σχεδόν όλα, σαν έφευγαν από εκεί, κουβαλούσαν μαζί τους όχι μόνο αναμνήσεις ευγνωμοσύνης, μα και τα πρώτα βασικά εφόδια για το ξεκίνημα μια νέας ελπιδοφόρου ζωής. Προφανώς συλλογικό έργο του απόδημου Ελληνισμού.

Η δεύτερη αφορά την φίλη Ιατρό κ. Βασιλική Παππά – Γεωργαρίου, εγγονή γιατρού και κόρη αγαπημένης παιδιάτρου του Πειραιά. Το έργο και το ήθος της το γνωρίζουν οι ασθενείς και οι συνάδελφοί της. Έγινε ευρέως γνωστή από την τηλεόραση με την αναφορά του ονόματος της από τον λοιμωξιολόγο κ. Σωτήρη Τσιόδρα και την προσφορά της στην αντιμετώπιση του ιού.

Παρότι γνωρίζω τη σεμνότητα και των δυο κυριών και την επιθυμία τους να μείνουν μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας, αισθάνομαι την υποχρέωση να πω δημόσια ένα «Μεγάλο Ευχαριστώ», όπως και σε όλους τους ήρωες γιατρούς, νοσηλευτές και το προσωπικό των νοσοκομείων της χώρας μας.

Με βαθύ ανακουφιστικό αναστεναγμό, αναφωνώ γεμάτος χαρά «Δόξα τω Θεώ», «Καλότυχη η Άγια Μάνα Γη της Λαγκάδας που εξακολουθεί να βγάζει ακόμα τέτοια παιδιά από τα σπλάχνα της».

Ζητώ και από τις δυο κατανόηση. Η παρούσα αναφορά ας θεωρηθεί Αιώνιο Μνημόσυνο στους γονιούς και τους προπάτορες τους.

στο κόκκινο

...Το χειμώνα ετούτο

Είναι μέρες τώρα που έρχεται και ξανάρχεται στο μυαλό μου ο Νιόνιος, ο Σαββόπουλος, κι εκείνο το τραγούδι του που με την ιδιαίτερη φωνή του με πηγαίνει πίσω στο χρόνο μέχρι τα εφηβικά μου χρόνια, "το χειμώνα ετούτο άμα τον πηδήσαμε γι' άλλα δέκα χρόνια άιντε καθαρίσαμε". Από τότε, που το πρωτάκουσα βέβαια πέρασαν χειμώνες πολλοί και κάθε χρόνο πάνω που λέγαμε ας πάει και να μην ξανάρθει, πάντα τέτοια εποχή τα σύννεφα ήταν πιότερα από πέρσι.

Η φετινή χρονιά όμως έχει απ' όλα, δεν έχουμε παράπνομο, και κρίση, και ανεργία, και αρρώστια και τούρκικους τσαμπουκάδες, απ' όλα, ρε παιδιά. Όλη η Υφήλιος τρέμει, γιατί άμα ο covid δεν περιοριστεί θα πεθάνει κόσμος, αφού πουθενά δεν έχουν τις αναγκαίες ΜΕΘ κι όσο πιο λίγες οι Μονάδες Εντατικής Θεραπείας τόσο πιο νωρίς τα μέτρα και οι περιορισμοί, όσο πιο πολλοί περιορισμοί τόσο δυσκολεύουν τα πράγματα για την οικονομία και άρα για την ανεργία και ούτω καθεξής. Δύσκολο βλέπεις να πληρώνεις "παραπάνω" (τους αναγκαίους, σύμφωνα με τον Π.Ο.Υ.) γιατρούς, νοσοκόμους και ΜΕΘ, για να είσαι έτοιμος. Επίσης δύσκολο να καταπολεμηθεί ο συνωστισμός, που βοηθά στη μετάδοση της νόσου, όμως τα λεωφορεία και τα τραίνα τίγκα, ας πυκνώσουν τα δρομολόγια λέει ο άλλος, να μην έχουμε συνωστισμό. Δεν έχουμε λεωφορεία, τρένα και οδηγούς, λέει η κυβέρνηση, οπότε όλοι μέσα, τα μαγαζιά μέχρι τις 12 και... ψυχή βαθιά, ρε παιδιά, αδιέξοδο μου μοιάζει. Α, μην το ξεχάσω, το τι περιορισμός ατομικών και άλλων ελευθεριών έχει ψηφιστεί με αφορμή την αποφυγή συνωστισμού και του covid δε λέγεται.

Δε μας φτάνει όμως ο covid, έχουμε και τον Τούρκο, που βρήκε την ώρα να τσαμπουκαλευτεί παραπάνω φέτος (αφού τα πράματα ζορίζουνε άσχημα μέσα στην Τουρκία, έχει και κει covid, ανέχεια κλπ., τρις χειρότερα από εδώ) να τα ερευνητικά, να οι παραβιάσεις, να οι ΝΑΡΤΕΧ κάθε μέρα. Κι εμείς; Παραγγελίες σε όπλα, φρεγάτες, πυραύλους, αεροπλάνα, να αντιμετωπίσουμε τον εχθρό, έχω ζαλιστεί από τα δισεκατομμύρια. Οι εταίροι Ευρωπαίοι, ως γνωστό, την πάπια, άμα βέβαια παραγγέλουμε από αυτούς, η πάπια φοράει λίγο τα αετίσια. Και ο Τούρκος το χαβά του.

Τόμπολα και δω, γι' αυτό σου λέω, δίκιο είχε ο Νιόνιος και μάλλον γι' αυτό το χειμώνα έλεγε.

Παντελής Λ. Χαβιάρας - ΒΟΥΝΟ

Ξύντραχονι

Από τη Σεβαστή Στρογγυλού

Υπάρχει μία βουνοκορφή στο Αγρελωπό της Λαγκαδάς Χίου που απλουστευτικά αποκαλούμε Ξύντραχονι, κατά την προσαρμογή του Οξέως και του Τραχέως στην ντοπιολαλιά. Η ονομασία αυτή είναι δηλωτική της σκληρότητας και της τραχύτητας της περιοχής και της ύπαρξης πολλών βράχων στο τοπίο.

Κάθε εξευγενισμένος άνθρωπος της όποιας κωμόπολης θα απέφευγε την όποια επίσκεψη σ' αυτό το χώρο, αφού εγκυμονεί κινδύνους η όποια προσπέλαση του. Κάθε γονιός που επίσης θα ήθελε να διατηρήσει τον επίλεκτο τίτλο του, θα προστάτευε το παιδί του από την ακατάσχετη περιέργεια της εξερεύνησης των μυστικών της ως άνω κορυφής.

Αφ' ενός επειδή η ευγένεια δε συνάδει με την τραχύτητα, αφ' ετέρου επειδή οι γονείς μας δεν είχαν την πολυτέλεια της πλήρους εποπτείας και κυρίως επειδή δεν ήτανε σε θέση να ελέγξουν την παντοδυναμία των αναγνωσμάτων που όξυναν την περιέργεια μας, όπως επί παραδείγματι των «Ψηλών βουνών» του Παπαντωνίου, ή του μαγικού κόσμου της Χάιντν, η διερεύνηση της κορφής αποτελούσε διακαές ζητούμενο.

Το άβατο είναι μία δύσκολη λέξη που σε μία παιδική συνείδηση και φαντασία υπάρχει για να παραβιάζεται. Τα αστραπόβροντα και οι συνεχείς δρόλαπες δημιουργούσαν ένα υπέροχο πλαίσιο για να εμπλουτίζεται η περιέργεια και να μετουσιώνεται σε δράση. Η εικόνα, από μόνη της δε φτάνει. Χρειάζεται η παρουσία μιας συλλογικής μνήμης πολλαπλών αναπαραστατικών αφηγήσεων από διάφορους έμπειρους ή μυθοπλάστες για να μεγιστοποιηθεί το ενδιαφέρον και περιβεβλημένο με τη σαγήνη του απαγορευμένου να μετατραπεί σε δράση.

Οι ιστορίες που αφορούσαν το Ξύντραχονι, πολλές και ποικίλες. Στην παιδική μου συνείδηση είχε συνδεθεί με τον καιάδα που έπνιγαν τα σκυλιά που δεν ήθελαν ή απομόνωναν τα ήδη γερασμένα και άρρωστα. Καθώς παιδιά και σκυλιά έχουν ανάλογους φόβους και ανησυχίες πολλές φορές ταυτιζόμασταν με την τύχη αυτών που απομόνωναν από τη ζωή και τη συλλογική δράση.

Προς αυτήν την κατεύθυνση έτεινε και μία οπτασία που περιφερόταν σε ανυπόστατες ώρες στα σοκάκια του χωριού, φώλευε στα δένδρα ή κρυβόταν σε κάποια παραμελημένη αποθήκη. Συχνά, εθεάτο να ρίχνει κοτρώνες στη θάλασσα για να πάει να βρει τον «Μεγάλο», όπως έλεγε.

Κυκλοφορούσε η φήμη ότι κατοικία του ήταν μια απόκρημνη σπηλιά στο Ξύντραχονι. Φορούσε μια καταλεκιασμένη στρατιωτική καμπαρντίνα και καπέλο, κατατοσαλακωμένο και διαβρωμένο από την πολυκαιρία. Τον έλεγαν Γιάννη Κοκκά. Ουδείς γνωρίζει αν αυτό ήταν το πραγματικό του όνομα ή αν το είχε αποκτήσει από την προσφιλή του συνήθεια να βρίσκει τα προς επιβίωση στα χωράφια τα σπαρμένα με κουκιές. Καθώς δε μιλούσε, παρά μόνο σε ελάχιστους οι μύθοι γύρω από το πρόσωπό του πολλαπλασιάζονταν. Άλλοι τον ήθελαν τρελό, μιας και στις λιγοστές φορές που του πήρε ο αέρας το καπέλο του, κουνούσε τα χέρια του ασυντόνιστα και προέβαινε σε ένα ασυνάρτητο παραλήρημα, άλλοι τον ήθελαν φυγά κι εξόριστο που είχε παραμείνει μετά τον εμφύλιο και αποτελούσε σύνδεσμο για τη διεύρυνση σοσιαλιστικών ιδεών στην Ελλάδα, άλλοι απέδιδαν την παραφροσύνη του στα βασανιστήρια που είχε υποστεί στη Μακρόνησο και άλλοι επηρεασμένοι από τα σήριαλ του συρμού τον ήθελαν εγκαταλελειμμένο από την οικογένεια. Κυρίαρχο δρομολόγιο, αυτού του ζωντανού ξωτικού ήτανε το ξεκίνημα από το Ξύντραχονι προς τα Πέρα Αλώνια και το φυλάκιο του Κακκούλα - όπως λέγαμε τη συστάδα βράχων που δημιουργούσε μια φυσική και καλά προφυλαγμένη σπηλιά.

Καθώς τα κατσάβραχα ήταν η αδυναμία μας κατά την παιδική ηλικία, η διάθεση μας να προσπερνάμε εμπόδια ήταν μία σημαντική αρχή του παιχνιδιού, το μέρος που προτιμούσαμε για τις εκδρομές μας ήτανε ο Τσουκαλάς και ο Κακκούλας γιατί είχαν τη διττή δυνατότητα να εκπληρώνουν τόσο τις πεδινές όσο και τις ορεινές αναζητήσεις μας πλαισιωμένες από το θαλασσινό αγνάντεμα.

Η πεδινή έκταση δημιουργούσε πρόσφορο έδαφος για τα παιχνίδια όπως το γρασίδι, το μαντήλι ή τα σκλαβάκια ενώ η ορεινή έδινε απaráμιλλες δυνατότητες για κρυφτό και για το προσφιλές κλέφτες κι αστυνόμοι, ενώ παράλληλα αποτελούσε βίγλα για τη θέαση της θάλασσας. Κι ενώ η μητρική εντολή ήτανε σαφής ως προς τα σύνορα των περιπετειών μας, εμείς πάνω στην κάψα του παιχνιδιού δε διστάζαμε να παραβιάζουμε τα σύνορα και να μπαίνουμε ακόμα και σε λίαν επικίνδυνους ατραπούς.

Αγαπημένο μετερίζι του δημοφιλούς φόβητρου Γιώργη Κοκκά ήταν η γειτονική κουντουρουδιά* της ευρύχωρης απλάδας μας, γιατί τα πυκνά κλαδιά της τον έκαναν αθέατο ή το φυλάκιο του Κακκούλα, μία σπηλιά στην οποία έβρισκαν καταφύγιο τα παραμελημένα αιγοπρόβατα. Η παρουσία του στην κουντουρουδιά ή ακόμα και η υποψία της, μας ανέβαζε την αδρεναλίνη, μας σεργιανούσε στα μονοπάτια ανάμεσα σε έναν απροσδιόριστο φόβο και μια ανεξέλεγκτη περιέργεια που εκφραζόταν σε παιγνιώδη διαγωνισμό για το ποιος θα ήταν πιο γενναίος, έτσι ώστε να ξεπεράσει τα φράγματα του φόβου και να πλησιάσει την κουντουρουδιά. Μάλιστα σιγοτραγουδούσαμε το «άτετα μπλο του κι θε μπλο», προκειμένου να ευρεθεί ο επίλεκτος που θα επιχειρούσε αυτό το τόλμημα.

Κατά τη στιγμή αυτή της πρωτόγνωρης πλήρωσης του παιχνιδιού κι ενώ διαφωνούσαμε για το αν είναι ή δεν είναι ο Γιώργης πάνω στην κουντουρουδιά ένα καπέλο στραπατσαρισμένο έπεσε στην πετσέτα που είχαμε απλώσει για το φαγητό μας. Ο Γιώργης, εκτός εαυτού χειρονομούσε προς το μέρος μας και έβγαζε άναρθρες κραυγές. Το μόνο που αναγνωρίζαμε ανάμεσα στις κραυγές ήτανε το επίθετο «Μεγάλος». Στα μάτια μας έμοιαζε με το μονόφθαλμο Κύκλωπα της Οδύσσειας, μόνο που δεν γνωρίζαμε αν αυτός φορούσε καπέλο. Μαζέψαμε όπως όπως την καστανιά με τα γιαπράκια και τα ζβανάκια, ανάμεσα τους και το καπέλο και το βάλουμε όπως-όπως στα πόδια. Μόλις φθάσαμε σε απόσταση ασφαλείας από την πηγή κινδύνου μας συνεπήρε μία ετεροχρονισμένη διάθεση επίδειξης της γενναιότητας μας απέναντι στον άγνωστο με το να φωνάζουμε χορωδιακά τη λέξη «Μικρός». Οι φωνές του Γιώργη πλήθαιναν με κυρίαρχη τη λέξη «Μεγάλος». Τώρα, από απόσταση πάντα μπορούσαμε να επιδοθούμε σε μία φωνητική εκδοχή του παιχνιδιού κλέφτες κι αστυνόμοι με βέβαιο το αποτέλεσμα, μιας και είχαμε το συγκριτικό πλεονέκτημα του πλήθους, της κατάσχεσης του καπέλου του Γιώργη και της απόστασης από αυτόν. Η επιθετικότητα του Γιώργη μεγάλωνε. Κάποια στιγμή έπεσε στο έδαφος ανήμπορος να διαχειριστεί την κατάσταση. Αυτό το θεωρήσαμε πλήρη παράδοση και διστακτικά τον πλησιάσαμε, από απόσταση πάντα, σε παράταξη σκυταλοδρομίας προκειμένου να του παραδώσουμε, να του ρίξουμε για την ακρίβεια, σε μια διάθεση εκεχειρίας αυτό που του είχαμε, μάλλον από φόβο, στερήσει. Έβγαλε έναν αναστεναγμό και με ερωτηματικό παραπονιάρικο τόνο αναφώνησε ξέπνοα: «Μεγάλος;»

Ποτέ δε μας λύθηκε η απορία γιατί αυτός ο «Μεγάλος» είχε συνδέσει τη μεγαλοσύνη του με το καπέλο και είχε αυτή τη φετιχιστική σχέση με αυτό. Ποτέ δεν απαντήθηκε ο λόγος για τον οποίο ήθελε τόσο πολύ να παρευρίσκεται σε χώρους με παιδιά. Ίσως με κείνα να ένιωθε πιο ασφαλής και να επιβεβαίωνε το μαξιμαλισμό του.

Ο Γιώργης ο Κοκκάς, όπως και τόσοι άλλοι γραφικοί τύποι χάθηκε στο ρου της ιστορίας. Εκείνο όμως που δε χάθηκε ήταν η διάθεση της κυριαρχίας μας στο Ξύντραχονι και οι εξ αυτού περιπέτειες. Οι απειλές των μανάδων, όταν τις πιέζαμε ότι θα πάνε να γκρεμιστούν στο Ξύντραχονι μάλλον μεγέθυναν την ανάγκη κατάκτησης. Ο Γιώργης ο Κοκκάς είχε δια παντός κερδίσει, αφού ως «Μεγάλος» είχε κατακτήσει αυτή τη δύσβατη κορφή. Εμείς, έπρεπε απλά να αποδεχτούμε την ήττα μας και να μεταβιβάσουμε το ενδιαφέρον μας προς πιο προσιτές κατακτήσεις, όπως αυτήν της θάλασσας.

Ως προς τη επιθυμία της κατάκτησης της οξείας και τραχείας βουνοκορφής θα έπρεπε να τονίσω ότι υποκαταστάθηκε πολύ αργότερα από την πνευματική αναρρίχηση ενός άλλου βουνού, του Μαγικού, του Τόμας Μαν, οπότε παραιτήθηκα από τις απόπειρες αναρρίχησης στο Ξύντραχονι.

Για τα πανηγύρια

Η χωριοκκλησιά ο Άγιος Γιάννης έχει την γιορτή του στις 29 Αυγούστου, του παροξυσμού, είναι όμως αυστηρότατη νηστεία για τους Λαγκαδούςους. «Όποιος πα στο πανηγύρι το ποδάρι του θα γείρει, όποιος πα στον Άγιο Γιάννη το ποδάρι του θα γιάνει» έλεγε η γιαγιά κι αυτό γιατί σε οποιοδήποτε πανηγύρι κι αν πηγαίναμε δεν υπήρχε περίπτωση το πόδι μας να μη γείρει (να μην κουραστεί) από το χορό, του Αη-Γιαννιού όμως τίποτα δε θα πάθανε, αφού ο χορός ήταν ανεπίτρεπτος. Γι' αυτό κι εγώ την τηρούσα τη νηστεία λόγω πειθούς και λόγω κουντουρουδομουσταλευριάς, που 'φτιαχνε απαραίτητως η μάνα.

Μέγα γεγονός το πανηγύρι για μικρούς και μεγάλους της Αγια-Σοφιάς λοιπόν. Ήταν βέβαια και το τέλος των καλοκαιρινών διακοπών, αφού τα Δημοτικά άνοιγαν σε τέσσερις μέρες, στις 21 του Σεπτέμβρη, και τα Γυμνάσια την 1^η του Οκτώβρη. Μέρες μαζεύαμε το απαραίτητο χαρτζιλίκι για τα έξοδα του πανηγυριού. Πραματευτάδες και παστελάδες, πανηγυριώτικες ορχήστρες και μια φορά, θυμάμαι, και τραγουδίστρια. Πάντα έρχονταν και οι φωτογράφοι. Νομίζω ότι οι περισσότερες φωτογραφίες που μπορεί κανείς να δει στα

λαγκαδούσικα σπίτια είναι τραβηγμένες τις μέρες του πανηγυριού. Στον εσπερινό και ανήμερα υπήρχε πολύς κόσμος και όχι μόνο από τη Λαγκάδα.

Η καινούργια εκκλησία κτίστηκε γύρω στο 1976. Η πρώτη ήταν απλούστατη και γραφική. Η σκεπή ήταν όπως των σπιτιών, με δυο νερά. Όλη η παραλία γέμιζε τραπέζια και καρέκλες το βράδυ της εορτής. Ώρες κουβάλαχαν τα λιγροστά αυτοκίνητα τα λαγκαδούσικα τραπεζοκαθίσματα από τη Συκιάδα. Είχαν ταξιδέψει για το πανηγύρι της Παναγιάς, που ήταν λίγες μέρες πριν, στις 8 του Σεπτέμβρη. Για όλους ήταν το βράδυ του πανηγυριού. Οι γυναίκες και τα μικρά παιδιά επιτρέπονταν να πάνε στα καφενεία για το πανηγύρι. Οικογένειες, συγγενείς, φίλοι μικροί και μεγάλοι σε μεγάλα τραπέζια γεμάτα μεζεκλίκια, μπύρες και καραφάκια. Η τσίκνα από τα ψητά στα κάρβουνα ωδή στο θεό της κρεατοφαγίας.

Οιπραματευτάδες πολλοί και χαρακτηριστικοί. Ο Λαγκαδούσης, ο μπαρμπα-Σάββας ο Μπελές, με τα σουσαμένια παστέλια, τα φυστικοπάστελα και τα πανηγυριώτικα παιχνίδια, τα φρου-φρου, τα κουβακάκια και τις κουβακομάνες. Ο πρώτοςπραματευτής που ερχόταν, μέρες πριν τη γιορτή, ήταν ο μπαρμπα-Ρουλέτας ή Ρολίνας ή Αρπάχτρας με το βοηθό του. «Η ρουλέτα που γυρίζει και τις τσέπες καθαρίζει» ήταν το αγαπημένο τραγούδι των παικτών και του ιδιοκτήτη της ρουλέτας. Ο Αντώνης-Ρουλέτας είχε ένα αναδιπλούμενο τραπεζάκι, το 'στρωνε με μια πράσινη τσόχα και στη μέση έβαζε την ρουλέτα. Η ρουλέτα ήταν μεταλλική, σαν πάπια, που στηριζόταν σε κατακόρυφο άξονα για να περιστρέφεται. Η πάπια, όταν σταματούσε η περιστροφή, έδειχνε με την ακίδα-μύτη της αυτόν που κέρδιζε. Οι πονταρισιές γίνονταν σε λουκούμια, μπισκότα και τσιγάρα σε ένα κύκλο. Ο Ρουλέτας ήταν οξύθυμος και πολλές φορές έπαιρνε με τα τρεμάμενα χέρια του την πάπια και την έσειε επί των κεφαλών μας. Το καζίνο στηνόταν-παιζόταν στις εσοχές των εξώπορτων στα πισινά του Τσίγκρη, του Κόπελου και στη μπροστινή πλευρά της παράγκας του Κυριακού στην παραλία. Η ρολίνα ήταν ένα άλλο παιχνίδι τζόγου. Προσωπικά δεν το θυμάμαι, μου το περιέγραψαν μεγαλύτεροι μου. Η ρολίνα ήταν ένας δίσκος που περιστρεφόταν, οι παίκτες έριχναν βελάκια και αναλόγως πόνταραν και πάλι σε λουκούμια, μπισκότα και τσιγάρα. Μια φορά σε ένα καυγά στην πίσω δυτική πόρτα του Τσίγκρη, κάποιος έγειρε προς το τέλος του πονταρίσματος το τραπέζι και αλλοίωσε το σταμάτημα της πάπιας. Τον βάρωσε

ο μπάρμπα με την πάπια. Ο παθών όμως του τη φύλαγε και όταν κουράστηκε ο μπάρμπα και πήγε να καθίσει, του τράβηξε την καρέκλα. Έπεσε ο γέρος, μπατάρισε το τραπέζι και εξαφανίστηκαν στη στιγμή τα τσιγάρα και τα λουκούμια που 'πεσαν κάτω. Να σημειώσω ότι τα μπισκότα δεν τρώγονταν, μη νομίζετε ότι ήταν και Παπαδοπούλου.

Μανώλης Κάλλας

Κωλοσιδερα

Γιατί, ρε γαμώτι μου, δεν έκαμα τις δουλειές εχτές, σκεφτόταν, βάζοντας το μπρίκι στη φωτιά, ελληνικός, βαρύς και σκέτος ν' ανοίξει το μάτι και βούτημα κουρκουμπίνι της θείας της Ελένης, Κυριακή και τις άφησα για σήμερα, είπε δυνατά και νευριασμένα, γιατί να υπάρχουνε αυτές οι βαρετές δουλειές, τα

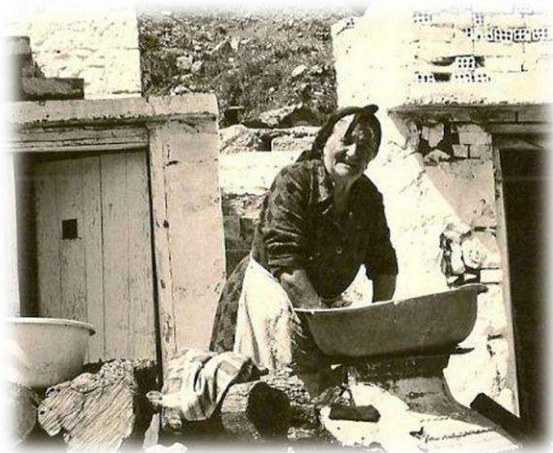
καταναγκαστικά έργα. Τον ήπια γρήγορα τον καφέ και θυμήθηκε την γιαγιά της που έβαζε το ένα πόδι πάνω στ' άλλο, έλεγε στην υγεία σας και με μια ρουφηξιά τον έφτανε μέχρι το καϊμάκι. Χαμογέλασε, πάντα την έχει στο μυαλό της με αγάπη αυτήν τη γυναίκα, πήγε στο πλυντήριο και προσπάθησε να στουμπώσει όσα άσπρα, άπλυτα ρούχα είχε, δεν παίζει η ΔΕΗ, γέμισε τη θήκη με απορρυπαντικό που εγγυάται κάτασπρα λευκά,

έβαλε αρωματικά και μαλακτικά, γύρισε το κουμπί, μα ήταν σίγουρη πως πώς πάλι ξεθωριασμένα και μπεζ θα έβγαιναν τα ρούχα.

Κοίταξε τη στοίβα με τα ασιδέρωτα της προηγούμενης βδομάδας, αναστέναξε και τους γύρισε την πλάτη, τσάμπα έδωσε τόσα φράγκα για να πάρει αυτό το υπερσύγχρονο σίδερο ατμού, κάτι να τα σιδερώνει μόνο του

δεν υπάρχει;, είπε και πήγε να πιάσει το τηλέφωνο που χτύπαγε. Για 'δε, ψήνω σουζουκάκια με πουρέ, δικό μου, όχι απ' ευτά τα ετοιματζίδικα που αγοράζετενε, να 'ρτεις να φάμενε, ακούστηκε η φωνή της θείας. Καλέ θεία, έχω βάλει πλυντήριο, της είπε, έχω να κάνω δουλειές στο σπίτι. Μιλάτενε κι εσείς για δουγιές, ε καμένη μου, ήπρεπε να σ' είχα στην Κυδιάντα, που από τ' αζημέρωτα ετρέχαμε στις πηγάδες να πιάσομε τον τόπο με τις δυο πέτρες ν' ακουμπήσομε απάνω τη σκάφη, ανάβαμε φωτιές, να βράσει το νερό στα καζάνια κι ύστερις είχαμενε κοφίνια, εστοιβάζαμε μέσα τα ρούχα, τα σκεπάζαμε με ένα καναβάτσο, απάνω ερίχναμενε την αχιλιά την καθαρή και δάφνες και μετά τα περεχύναμε με το καυτό νερό, μετά στη σκάφη, τα τρίβαμε πάνω σ' ένα ξύλο, με το σαπούνι που εφτιάχναμε. Ευτό το πράμα ήτανε μαρτύριο, άσε το νερό που εκουβαλούσαμε με τις στάμνες στα σπίτια μας, αφού μια φορά που 'χενε έρτει στο χωριό ένας μεγάλος, εβγήκα και του είπα, χωρίς να

ντρέπομαι: Η Κυδιάντα είναι όμορφη, μα έχει ένα ψεγάδι ώσπου να φέρουμε νερό, κάβεται το τσουκάλι! Της άρεσε ν' ακούει τη θεία της, ήταν σοφή γυναίκα, και καλέ θεία, τα ρούχα τα σιδερώνατε, πώς τα σιδερώνατε; Είχαμενε σίδερο με το κάρβουνο, το γεμώζαμε, το κουνάγαμε ν' ανάψουνε και πατούσαμενε μόνο τα εσώρουχα, τα άλλα τα διπλώναμε όμορφα, τα βάζαμε κάτω από καρέκλες, καθούμεστενε από πάνω κι ευτό το λέαμε κωλοσίδερο. Το έχω δει αυτό το σιδέρωμα, θεία, στα προσφυγικά αντίσκηνα, κάτω από τα στρώματα βάζουν τα παντελόνια και τις μπλούζες.

Να έρτεις να φάμενε παρέα να σου πω κι άλλα και να μου πεις, έχω κόψει σαλατικό, θα σου τηγανίσω και μια πατάτα, έχω πάρει και ψωμί αιολικής, θα έρθω σίγουρα, της απάντησε γελώντας.

Κοίταξε τη στοίβα με τ' ασιδέρωτα, είχε ένα σίδερο μ' ατμό και λίγο ιδρώτα στο λαιμό, τον σκούπισε με το μανίκι της, ίσιωσε με τα χέρια της τα ρούχα, τα δίπλωσε όμορφα και τα έκλεισε στα συρτάρια. Κωλοσίδερο, είπε, από δω κι εμπρός και πήγε στη θεία με ένα κρασί γλυκό στο χέρι, θα την έβαζε να πει όσες ιστορίες ήξερε, γιατί η Κυριακή τέτοια θέλει.

- Οι φωτογραφίες είναι από τα αρχεία των Ευγενία Καλαγκιά – Μουρατίδου, Βίκυς Γεωργούλη και Ματρώνας Αποστολίδη.

Στις 27 Οκτωβρίου η Φιλιώ Φραγκάκη, η μεγαλύτερη σε ηλικία γυναίκα της Λαγκάδας, γιόρτασε τα εκατοστά γενέθλιά της.

Της ευχόμαστε από καρδιάς να είναι πάντα γερή και να ζήσει πολλά ακόμα χρόνια

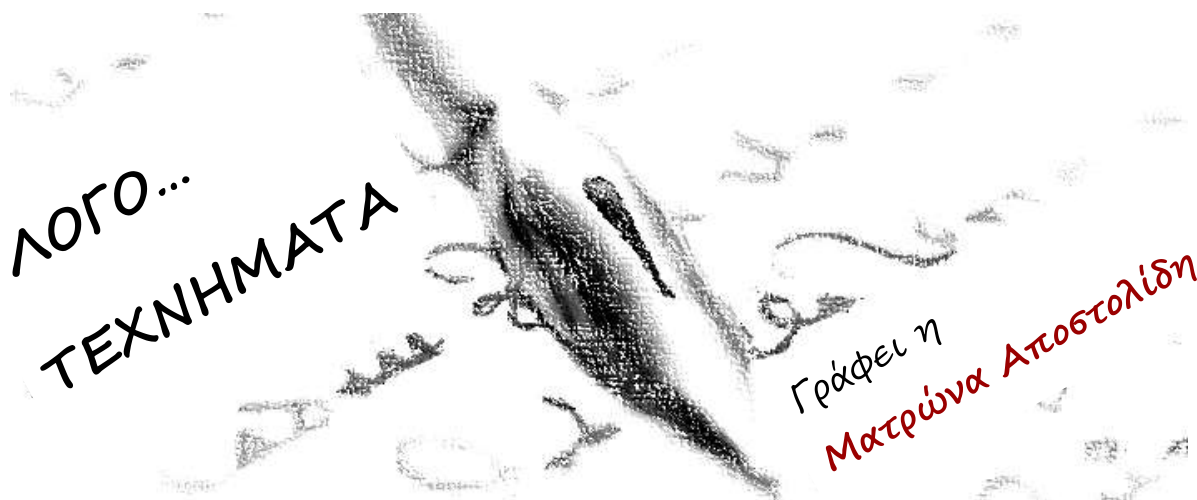

Οι παλιότερες ευρωπείες

Ο δάσκαλος Γιώργος Χρήστου θυμάται...

Άρρεσε σε όλους μας, να πηγαίνουμε εκδρομή στην Κυδιάντα, το μητρικό χωριό της Λαγκάδας. Η τοποθεσία και τα ερειπωμένα σπίτια δημιουργούσαν περίεργα συναισθήματα, και στα παιδιά και σε μας. Σε κάθε ευκαιρία βέβαια δεν παρέλειπα να θυμίζω στους μικρούς ότι οι ρίζες τους ήταν εκεί, σ' αυτά τα ερείπια. Είχα βγάλει μάλιστα και πολλές φωτογραφίες, τις οποίες είχα τοποθετήσει σε πίνακα και τον είχα κρεμάσει στον τοίχο της τάξης μου, με τον τίτλο «Το παλιό χωριό μου, η Κυδιάντα». Με την ευκαιρία να πω πως ο τελευταίος κάτοικος της Κυδιάντας, απ' ό,τι μου είχε πει ο Στέλιος ο Μπουλάς, ήταν ο πατέρας του, ο Ισίδωρος Μπουλάς.

Συνήθως καταλήγαμε στην εκκλησία, στον Αγιο-Γιάννη, όπου ακόμα περιφέρουν τον Επιτάφιο γύρω από την εκκλησία την Μ. Παρασκευή χωρίς ιερέα και κάθε φορά που το βλέπω στην τηλεόραση συγκινούμαι. Είμαστε λοιπόν, γονείς και μαθητές, στον περίβολο της εκκλησίας κι εγώ περιφερόμουν για να προσέχω τα παιδιά. Στην άκρη του περιβόλου ήταν καθισμένες δυο κυρίες, οι οποίες μάλιστα ήταν συμπεθέρες. Μόλις τις πλησίασα άκουσα, χωρίς να θέλω, την κουβέντα τους, παρότι γινόταν σχεδόν ψιθυριστά. Να πας στο διάβολο, έλεγε η μία. Εσύ να πας, απάντησε η άλλη. Έφυγα χωρίς να ακούσω τη συνέχεια, αλλά εντύπωση μου έκανε πως τη στιχομυθία αυτή κανείς άλλος δεν την πήρε χαμπάρι. Απλά γιατί οι δυο συμπεθέρες μάλωναν εντελώς πολιτισμένα.

Παρτίδα για γερούς παίχτες

Τελευταία και καταϊδρωμένη, τη μέρα του αγιασμού, διάβηκε τη μεγάλη καγκελόπορτα, τι περίμενε, τα αζήτητα της πέσανε, το Β2. Αλλά η δουλειά είναι δουλειά, γι' αυτό, Αρετούλα, σκάσε και κολύμπα. Η περσινή δασκάλα τους πήρε των ομματιών της κι έριξε μαύρη πέτρα πίσω της, κάποιος είπε πως το καλοκαίρι που πέρασε έκαμε το γύρο της Ευρώπης, φοβήθηκε πως λίγα είναι τα ψωμιά της κι είπε να γνωρίσει τον κόσμο πριν τη μαντρώσουν πουθενά ευάερα κι ευήλια. Απάλευτα δεν ήτανε τη μαύρη αλήθεια, τα είκοσι τα 'φερε σε λογαριασμό μέχρι τα Χριστούγεννα, ας είναι καλά η γωνιά της ηρεμίας με τα κόκκινα στρώματα καταγής και τα πολύχρωμα παραμύθια και τα παιχνίδια στοίβα. Με το που έβλεπε τα δύσκολα η Αρετή, έκανε ένα διάλειμμα βαρβάτο από γραψίματα και διαβάσματα, να τα φέρει στα ίσα τους κι αφού βγάζανε τ' απωθημένα τους, φτου κι απ' την αρχή, πάμε να μελετήσουμε πάλι λίγο, η γωνιά εδώ θα 'ναι, δε θα φύγει. Μόνο ο Γιαννάκης δεν κουλαντριζότανε για το είπε ο Θεός. Γλύκας, ο άτιμος, με κάτι μάτια κάρβουνα που πετούσαν σπίθες, από την πρώτη ώρα της έκλεψε την καρδιά και την ηρεμία μαζί. Αεικίνητος, σαν τη σβούρα γύριζε στην αυλή, εκεί που τον έπιανε το μάτι σου στη μια άκρη βρισκόταν στην άλλη, και τζαναμπέτης, λουλούδι για λουλούδι στις πικροδάφνες δεν είχ' αφήσει, κι ατρόμητος, μαθητής στην εμβέλειά του δεν μπορούσε να παίξει, δεν πα' να του πετούσε χρόνια και κεφάλια. Αλλά και στην τάξη κατακαθισμό δεν είχε, μολύβια, γόμες, ξύστρες εξαφανίζονταν στο λεπτό κι όχι ως διά μαγείας, φωνή κακό την ώρα του μαθήματος, κυρία, ο Γιάννης με τσίμπησε, μου κόλλησε μια τσίχλα στα μαλλιά,

έφτυσε στο Θρανίο μου κι άλλα τέτοια χαριτωμένα. Και πώς να τον μαλώσει η Αρετή, που εκείνη ακριβώς τη στιγμή που το αίμα της έφτανε στο κεφάλι τού 'ρχόταν οι απορίες. Κυρία, γιατί νευριάζεις, είναι που δεν έχεις άντρα, ε;, μη σκας, πιο καλά. Δίκιο έχεις, Γιάννη μου, αν ήταν όλοι στα νιάτα τους σαν εσένα, να της λείπει το βύσσινο. Κυρία, γιατί είσαι κόκκινη, να κοιτάξεις την πίεσή σου, κι ο παππούς μου την κοιτάει κάθε μέρα. Μην έχεις έννοια, Γιαννάκη, νευρική είναι η πίεσή της, ανεβαίνει όταν σε βλέπει και κατεβαίνει όταν εξαφανίζεσαι. Όλο το χειμώνα ούτε μια μέρα δεν έλειψε, όλα καταπέσανε με τη σειρά, Θραύση οι ιώσεις, αυτό ντούρο. Με το αρίβα της άνοιξης μπήκ' ο Γιάννης στην τάξη μεταλλαγμένος, αμίλητος, περιέργως υποτονικός, με το ζόρι έβγαλε το τετράδιο ορθογραφίας κι εκεί απάνω αποκοιμήθηκε. Φούρνος δεν γκρέμισε, τριάντα οχτώ κι εννιά είχε, μετρημένα με το ηλεκτρονικό, χτες βράδυ καθόταν ώρες στο μπαλκόνι, ο μπαμπάς φώναζε στη μαμά και μετά η μαμά έπεσε από τις σκάλες κι ήρθε ασθενοφόρο και την πήρε κι έμεινε μόνος του και δεν ήθελε να μπει στο σπίτι, μέχρι που ήρθε η γιαγιά και τον πήρε στο δικό της. Τηλέφωνο δε σήκωσε η Αρετή, με τα ντεπόν τον πάλεψε αλλά και για να της βγει το μπλακ τζακ για φέτος δεν το βλέπει, δε βαριέσαι, έχει γύρους ακόμα πολλούς η παρτίδα.

ΗΣΥΧΕΣ ΜΕΡΕΣ

Από το πρωί έχει κολλήσει ένα δάκρυ
μετέωρο στην άκρη του ματιού
εκεί στην έξω γωνιά,
στα ματοτσίνορα.
Δε λείει να πέσει από τη νύχτα μου.
Ακόμα να το σκουπίσει
με το βελούδινο μανίκι του
ο χρόνος.

Πέτρος Πολυμένης

ΤΑ ΛΑΓΚΑΔΟΥΣΑΚΙΑ...

δεν παρέλασαν

... αλλά φόρο τιμής απέτισαν στους ήρωες του
Σαράντα

Ακολουθώντας κατά γράμμα τις οδηγίες covid-19, οι Λαγκαδούσοι μαθητές του δημοτικού και του νηπιαγωγείου έπραξαν το καθήκον τους· εκκλησιάστηκαν και στη συνέχεια κατέθεσαν στεφάνια στο μνημείο, στην παραλία της Λαγκάδας, όπως κάθε χρόνο τέτοια μέρα.

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ *αλά λαγκαδούσικα*

Προτάσεις για Λαγκαδούσικη καραντίνα, που δεν είναι και μακριά...

- Να γυαλίσομε μπρούντζα και ασημικά
- Να βιδώσομε τα καπάκια και τα χερούγια στις κατσαρόλες και τα τηγάνια μας
- Να πλύνομε τους πύθους του λαδιού, αυτούς που αδειάζουν, γιατί για φέτος να ξαναγεμίσουν δεν πρόκειται
- Να μπλέξομε σεμεδάκια για την τηλεόραση
- Να πλύνομε και να σιδερώσομε όλα τα μπλεχτά και τα κεντίδια μας
- Να ξεμυτίζομε κουκιά
- Να ξεκωλιάζομε σαγιάκους
- Να 'βγομε για αμανίτες
- Να σπάσομε καρύδια κι αμύγδαλα για το χριστουγεννιάτικο μπακλαβά
- Να ψωνίσομε εγκαίρως χαρτιά υγείας και μαγιές (την προηγούμενη φορά εξαντλήθηκαν στο άψε-σβήσε)
- Να έχομε καλού κακού καβάτζα ένα πρώτο για μνημόνεμα, γιατί δεν ξέρομε από πού θα μας έβρει.

Η λύση της ακροστιχίδας του προηγούμενου φύλλου

ΛΙΛΑΔΙΑ
ΑΓΡΕΛΩΠΟ
ΓΛΥΦΟ
ΚΑΚΟΒΟΛΙΚΑ
ΑΡΟΔΟ
ΔΕΛΤΑ
ΟΥΡΓΙΟΣ
ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟ
ΣΕΝΤΑ
ΙΝΤΑ
ΚΟΥΤΣΑ
ΑΝΑΦΡΑΝΤΟ

ΑΝΕΜΟ... μαγειρέματα

γλυκό κυδώνι

από τη Βασιλεία Φραγκάκη

Υλικά

1 κιλό κυδώνια

1 κιλό και 300 γραμ. ζάχαρη

2 φλιτζάνια τσαγιού νερό

Αρμπαρόριζα ή βανίλια

Αμύγδαλα

Εκτέλεση

Καθαρίζουμε τα κυδώνια και τα κόβουμε σε μικρά κομμάτια ή τα τρίβουμε στο χοντρό τρίφτη. Τα βάζουμε στην κατσαρόλα με το νερό και τα βράζουμε μέχρι να μαλακώσουν (όχι και πολύ). Κατόπιν βάζουμε τη ζάχαρη και βράζουμε το γλυκό μέχρι να δέσει. Στο τέλος ρίχνουμε μερικά φύλλα αρμπαρόριζα ή βανίλια για άρωμα. Αν θέλουμε, προσθέτουμε και ασπρισμένα αμύγδαλα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ενημερωτικό σημείωμα για το κτίριο του Μουσείου

Αναφορικά με κάποιες παρατηρήσεις, ακόμα και μομφές, που έχουμε δεχτεί το τελευταίο διάστημα για το κτίριο του Χώρου Μνήμης Λαγκαδούσικης Ναυτοσύνης θα θέλαμε να τονίσουμε τα εξής:

Το κτίριο παραλείφθηκε ασβεστωμένο, λευκό. Στη συνέχεια έγιναν οι καθαιρέσεις των σαθρών επιφανειών και αποκαλύφθηκε τοιχοποιία με πέτρες, πετραδάκια, τούβλα και άλλα υλικά, τα οποία στους αρμούς είχαν χρώμα. Σε πάμπολλα σημεία υπήρχαν έντονες ρηγματώσεις (τρύπες) και η κατάσταση των τοίχων ήταν τόσο άσχημη που δεν άφηνε περιθώρια αρμοκάλυψης και επισκευής, ώστε το κτίριο να λάβει πέτρινη όψη.

Όλα έγιναν με την καθοδήγηση αρμόδιων μηχανικών, εκδόθηκε η σχετική οικοδομική άδεια και ενημερώθηκε ο ιδιοκτήτης (η εκκλησία) για την έναρξη των εργασιών αποκατάστασης των επιχρισμάτων.

Επιπλέον, προηγήθηκαν ενημερώσεις του κοινού μέσα από τα μέσα ενημέρωσης του Συλλόγου μας και συλλογικές διαδικασίες (έντυπα, εφημερίδα, γενική συνέλευση, τοπικά συμβούλια, ανοιχτές συναντήσεις κλπ.).

Εξ αρχής είχε οριστεί πενταμελής επιτροπή από το Δ. Σ. του συλλόγου για τη στενή παρακολούθηση των εργασιών, αποτελούμενη από τη Δέσποινα Πετρίδη, Δημήτρη Παππά, Παντελή Χαβιάρα, Βασίλη Παππά και Μιχάλη Αποστολίδη, η οποία και συνεδριάζει ανοιχτά.

Ουδέποτε υπήρξε οποιαδήποτε παρέμβαση από τρίτο και εκδήλωση ενδιαφέροντος για έκφραση απόψεων ή αντικρούσεων αναφορικά με το υπό εκτέλεση έργο του μουσείου.

Αν το κτίριο είχε εγκαταλειφθεί στη... γραφικότητά του, το μόνο σίγουρο θα ήταν η βέβαιη κατάρρευσή του. Για το λόγο αυτό, παραθέτουμε φωτογραφίες, που αποδεικνύουν την ισχύ των επιχειρημάτων μας.

Είμαστε δε, πάντα ανοιχτοί για οποιαδήποτε ενημέρωση και επεξήγηση και δηλώνουμε ιδιαίτερα ευαίσθητοι σε κάθε κληρονομιά που αξίζει να δουν οι απόγονοί μας.

Από το Δ. Σ.

του Π. Σ. Λαγκάδας «Η Κυδιάντα»

